

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název: VY_32_INOVACE_PG4117 Pseudo-třídy a vytváření dynamických odkazů

Autor: Mgr. Tomáš Javorský

Datum vytvoření: 06 / 2012

Ročník: 3

Vzdělávací oblast / téma: webdesign, počítačová grafika

Anotace: Seznamuje s CSS pseudo-třídami, jejich syntaxí a jejich využitím pro vytváření graficky dynamických odkazů - rollover efekt. Studenti se využitím tohoto dokumentu naučí vytvářet odkazy, které se mění po najetí myší.

Pseudo-třídy a vytváření dynamických odkazů

Pseudo-třídy (pseudotřídy) jsou zvláštními prvky CSS, protože nevycházejí ze stromu dokumentu a závislosti rodič - potomek, ale umožňují označit graficky a naformátovat určité části HTML prvku, ale také jeho stavy.

Pseudo-třída tedy dokáže pomocí CSS popsat například to, jak má vypadat například HTML prvek pokud na něj najedeme myší, když klikneme do formulářového pole, jak bude vypadat první písmeno odstavce a podobně.

CSS pseudotřídy

:link - určuje vlastnosti nenavštívených odkazů

:visited - určuje vlastnosti navštívených odkazů

:hover - určuje vlastnosti prvku po najetí myši

:focus - určuje vlastnosti prvku, který získal zaměření (např. pomocí klávesnice) - většina prohlížečů umožňuje zaměřit pouze pole formuláře a někdy odkazy

:active - určuje vlastnosti prvku, který se stal aktivním - např. kliknutím myši nebo stiskem klávesy, pokud již byl prvek zaměřen

:first-line - určuje vlastnosti 1. řádku prvku

:first-letter - určuje vlastnosti 1. písmene prvku

:before - umožňuje vložit obsah PŘED prvek

:after - umožňuje vložit obsah ZA prvek

:lang - zobrazení prvků v určitém jazyce, např. `p:lang(en) { font-weight:bold; }`

:first-child - určuje vlastnosti 1. potomka určitého prvku. Pokud má prvek více potomků (vnořených prvků, pak `:first-child` se bude týkat právě pouze 1. potomka)

Vytvoření pseudotřídy je poměrně jednoduché - za selektor (ať již prvku, třídy nebo různé kombinace) zapíšeme `:názevpseudotřídy`.

Příklady:

`p:first-line { font-weight:bold; }` - první řádek odstavce bude mít tučné písmo

`a:visited { color:RGB(200,200,200); }` - navštívené odkazy budou zobrazeny šedě

Ne všechny pseudo-třídy ve všech prohlížečích fungují - spolehlivě většinou pracují `:link`, `:visited`, `:hover`. Starší prohlížeče (IE 5) aplikují pseudotřídu `:hover` pouze na odkazy. Stránky by měly být tedy navrženy tak, aby fungovaly i bez pseudotříd. Pseudotřída `:hover` je velmi často využívána pro vytváření graficky proměnlivých (dynamických) odkazů, kdy po najetí myši na odkaz můžeme změnit například barvu písma, nebo pozadí.

Vytváření dynamických odkazů

Vytvoření odkazu měnícího vlastnosti textu - po najetí myší se změří barva odkazu a zmizí podtržení:

1. nejdříve definujeme, jak bude vypadat odkaz v klidovém stavu

```
a { color:black; text-decoration:underline; }
```

2. vytvoříme definici vzhledu odkazu po najetí myší, kde změříme barvu textu a text-decoration

```
a:hover { color:red; text-decoration:none; }
```

Pokud bychom chtěli využít pseudotřídou pro odkaz, který již přiřazenu třídu má (například třídu menu), zapsali bychom ji takto:

```
a.menu { color:black; text-decoration:underline; }
```

```
a.menu:hover { color:red; text-decoration:none; }
```

Uvedený způsob ovšem nebude fungovat, pokud budeme chtít měnit nejen vlastnosti textu, ale také vlastnosti pozadí, rámečky a podobně. Protože jde o vlastnosti blokových prvků, musíme původně řádkové odkazy převést na blokové.

Příklad změny pozadí prvku pomocí :hover - v pseudotřídě jsme změnili pouze vlastnost background určující obrázek na pozadí

```
a.menu {  
display:block; width:150px; height:30px;  
background-image:url("obrazky/pozadi_odkazu.jpg");  
}
```

```
a.menu:hover {  
display:block; width:150px; height:30px;  
background-image:url("obrazky/pozadi_odkazu_hover.jpg");  
}
```

Někdy stačí do pseudotřídy zapsat pouze měnící se vlastnosti, někdy se stránka chová trochu nestandardně a je nutné zapsat celou definici znovu. Většinou však stačí do :hover pouze vlastnosti, které se mění. Pro stav :hover by tedy měl stačit tento zápis:

```
a.menu:hover {  
background-image:url("obrazky/pozadi_odkazu_hover.jpg");  
}
```

Prvky mohou být v několika stavech zároveň, v tom případě je možné pseudotřídy kombinovat - např. a:visited:hover { } - bude se týkat již navštívených odkazů, nad které uživatel najede myší.